

Monumentnummer*: 506446

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 juli 1997
Kadaster deel/nr 82776/65

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Midwolda Oldambt Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Midwolda

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Midwolda M 146

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 1

Inleiding

Op een ruim erf gelegen OLDAMBTSTER BOERDERIJ die, getuige de hardstenen dedenksteen in de stoep van de hoofdentree, gebouwd is in 1858 door P.R. Buurma en E.J.A. Land. Een tweede hardstenen gedenksteen boven de middelste schuurdeur in de achtergevel vermeldt de volgende inscriptie: 'P.R.H. & T.D. 1877'. De boerderij omvat een woongedeelte uit 1858 met de kenmerken van het Eclecticisme en de Chaletstijl en een doelmatig vormgegeven schuurgedeelte uit 1877; het geheel wordt gedekt door een driezijdig met pannen belegd schilddak met wolfeind aan achterzijde. Het interieur is aan het beging van de 20ste eeuw aangepast aan de smaak van de tijd, getuige onder meer de aanwezigheid van Art Nouveau- en Art-Deco-motieven.

Inwendig zijn nog enkele elementen aan te treffen die er op wijzen dat de boerderij (gedeeltelijk) is opgetrokken op de fundamente van een oudere 18de-eeuwse voorganger, zoals de met plavuizen belegde keldervloeren en de gedeeltelijk betegelde wanden.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het geheel onderkelderde, twee bouwlagen hoge VOORHUIS wordt gedekt door een zadeldak van donkerblauwe geglazuurde Hollandse pannen met een schoorsteen op de nok. Langs de overstekken die door versierde gietijzeren beugels worden ondersteund, loopt een houten sierlijst met druiventros- motieven. De gevels hebben een blokpleistering; het trasraam met waterlijst aan de bovenzijde is eveneens gepleisterd.

De westgevel heeft drie keldervensters, drie vensters op de begane grond, twee kleine zoldervensters en een groter zoldervenster met openslaande deuren. De oostgevel drie keldervensters, drie vensters op de begane grond en drie kleine zoldervensters. De voorgevel heeft aan weerszijden van het middenrisaliet twee vensters op de begane grond en twee grote zoldervensters met vernieuwde kozijnen. Alle vensters van het voorhuis worden beeindigd door een geornamenteerde gepleisterde segmentboog. De schuifvensters op de begane grond aan de west en voorgevel hebben houten stores, gedecoreerd met bijenmotief. De voorgevel heeft een klassieke, symmetrische opbouw met middenrisaliet waarin de hoofdingang met drietreeds hardstenen stoep. De houten voordeur bestaat uit twee paneeldeuren met in de bovenste delen glas waarvoor aan de buitenzijde smeedwerk met Art Nouveau-motieven is aangebracht. Boven de deur een half rond bovenlicht met gekleurd glas-in-lood; rondom voordeur en bovenlicht een omlijsting; aan weerszijden hiervan pilasters met composietkapiteel. Boven de deuroplijsting een rechthoekig houten balkon met een smeedijzeren hekwerk ondersteund door geornamenteerde houten consoles. Het balkonvenster met dubbele deuren en half rond bovenlicht heeft een omlijsting met Korinthische pilasters en een kuif van pleisterwerk. Boven het balkonvenster een omlijste gevelsteen, voorstellende een boerenwagen met menner en de achterhand van een paard, een ploeg en een bijenkorf als metaforen voor welvaart en nijverheid.

Het SCHUURGEDEELTE, dat op verdiepinghoogte van de woongedeelte wordt gescheiden door ijzeren branddeuren, is geheel opgemetseld in rode Groninger vormbaksteen. Door middel van twee krimpen aan de westgevel en een aan de oostgevel versmalt het schuurgedeelte zich naar het voorhuis. Het wordt gedekt door een zadeldak met aan de achterzijde een wolfeind van oranje Hollandse pannen; ter hoogte van de tweede krimp in de westgevel twee gemetselde schoorstenen; op de hoeknok een houten dakruiter. In de westgevel bevindt zich, in de tweede krimp, de tweede ingang met een houten paneeldeur waarvan de twee bovenste delen van glas met daarvoor gedecoreerde gietijzeren roosters. Aan weerszijden van de voordeur twee zesruitsvensters; rechts van de voordeur een kleiner venster. Op de hoek met het voorhuis een veranda met een dubbele deur en een gebogen afdak. In de eerste krimp de dienstingang, een houten deur en drie zesruitsvensters alsmede een waterpomp. De westgevel wordt ter hoogte van de tweede krimp beeindigd door een houten lijst en een mastgoot; de rest van de gevel heeft alleen een mastgoot. Langs de oostgevel een ijzeren bakgoot. In de krimp van de oostgevel bevindt zich een opgeklampte dubbele schuurdeur. De achtergevel wordt beeindigd door een kroonlijst; langs de schuine gevelgedeelten vlechtwerk. In de achtergevel drie opgeklampte dubbele schuurdeuren. De middelste en kleinste schuurdeur wordt beeindigd door een korfboog met de bovengenoemde gevelsteen als sluitsteen. De rechter schuurdeur heeft een rechthoekig bovenlicht met roeden en daarboven een laag strekken. De linker en grootste schuurdeur heeft een getoogde latei. Tussen de schuurdeuren een klein segmentboogvenster met gietijzeren roeden; boven de schuurdeuren drie identieke vensters. Rechts van de rechter schuurdeuren een klein rechthoekig venster.

Het INTERIEUR van zowel voorhuis als schuurgedeelte is wat indeling en materiaalgebruik betreft zeer gaaf. Het VOORHUIS heeft in het midden een gang met aan weerszijden twee kamers. Tussen de kamers bevindt zich een kastenwand met doorgang. Alle kamers hebben schuifvensters met blinden en geornamenteerde houten vensterbanken. Het onderkelderde voorhuis heeft een houten vloer. De gang heeft gepleisterde wanden en rood gemarmerde lambrizing die wordt beeindigd door een lijst met geschilderde sierrand in Art Nouveau-stijl. Aan weerszijden twee paneeldeuren met elk een omlijsting en middenboven een cartouche met twee tortelende duiven. Rondom cartouche en omlijsting een geschilderde sierrand met Art Nouveau-motieven. Aan het einde van de hoofdgang een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dubbele houten deur met omlijsting en in het bovenste deel glas dat met Art Nouveau- motieven is beschilderd. De wanden worden beëindigd door kroonlijst. Plafond van pleisterwerk met eclectische decora- ties.

De voorste kamer aan de oostzijde, vroeger vermoedelijk de pronkkamer, heeft aan de noordzijde een kastenwand met vijf kasten en een bedstee. Op de wanden nog het originele behang. Tegen de oostgevel een gepolijste grijsmarmere schoorsteenmantel in Art Deco-stijl met smeedijzeren antracietkachel eveneens in Art Deco-stijl. Hierboven een spiegel gevat in houtsnijwerk voorstellende spelende kinderen; daarboven een schildering met gele rozen. Het plafond heeft eclectisch stucwerk met een geschilderde sierrand in Art Nouveau-stijl.

De wanden van voorste kamer aan westzijde, vroeger vermoedelijk de eetkamer, hebben origineel behang. Aan de westgevel gepolijste zwartmarmere schoorsteenmantel in eclectische stijl. Boven de schoorsteenmantel een spiegel met daarboven een schildering met twee parkieten en rode rozen; het geheel omlijst door houtsnijwerk en afgesloten door een gedecoreerde kroonlijst.

In de achterste kamer aan de westzijde een bedstee met omlijsting van houtsnijwerk in Art Nouveau-stijl. Plafond beschilderd met Art Nouveau-motieven. In de achterste kamer aan de oostzijde een kastenwand met twee bedsteden en twee kasten; origineel behang; plafond met Art Nouveau- schilderijen.

De kelder onder het gehele voorhuis heeft nog de oorspronkelijke indeling met bewaarplaatsen voor fruit en aardappelen, een vliegkast en een karnkelder. Vloer van (oudere) rode geglazuurde vierkante plavuizen; ouder balkenplafond; 18de-eeuws blauw-wit tegelwerk en witgepleisterde wanden; blauw geverfd houtwerk. In oost- en westgevel twee vensters.

Op de zolder een afgetimmerde gastenslaapkamer met twee bedsteden met omlijsting van houtsnijwerk, die vanuit de dwarsgang door middel van een zeer smalle rijk bewerkte gietijzeren spiltrap bereikbaar is.

Het SCHUURGEDEELTE heeft nog de oorspronkelijke indeling, bestaande uit een woongedeelte voor dagelijks gebruik, een stal voor koeien en klein vee, een paardenstal en een gedeelte met tasruimte en deel. Het dak van het schuurgedeelte rust op houten gebinten; houten sporenkap. In het voorste gedeelte aan de westzijde liggen achtereenvolgens nog een woonkamer, toilet, slaapkamer, keuken, bijkeuken en een gang van de hoofdgang naar de tweede ingang die de kamers ontsluit.

De gang is belegd met zwarte en witte tegels; de wanden zijn wit gepleisterd met een grijs gemarmerde lambrizing; alle gangdeuren zijn paneeldeuren. In de woonkamer aan de noorzijde een kastenwand met twee bedsteden en een kast; origineel behang; de deur naar de tweede gang heeft in het bovenste deel glas dat met Art Nouveau-motieven is beschilderd; plafond met betimmerde balklagen met daartussen rozetten van stucwerk; tegen de westgevel een schoorsteenmantel van gepolijst zwartgeaderd marmer met daarboven een spiegel gevat in houtsnijwerk en omlijsting van pleisterwerk met aan weerszijden een pilaster en aan de bovenkant een versierde kroonlijst. De indeling van de keuken is nog de oorspronkelijke met schouw en koperen waterpomp; plafond met betimmerde balklaag; vloer van zwarte en witte tegels.

Aan de westzijde de stal voor koeien en klein vee met nog de oorspronkelijke indeling met houten boxen voor koeien en paarden; de sporenkap rust gedeeltelijk op de stijlen van de boxen. Midden in het achterste schuurgedeelte ligt de stal voor de trekpaarden met nog de oorspronkelijke houten boxen.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Oldambtster boerderij met oorspronkelijke indeling van woon- en schuurgedeelte van algemeen cultuur- historisch en architectuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de bouwgeschiedenis;
- als voorbeeld van de ontwikkeling van het Oldambtster boerderijtype in het Oldambt in de periode 1850-1940;
- wegens de architectonische vormgeving, het materiaalgebruik en de ornamentiek;
- wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur;
- wegens de zeer hoge mate van gaafheid van exterieur en interieur en de zeer waardevolle interieuronderdelen;
- wegens de functionele relatie met de andere beschermde onderdelen van het complex.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument